

LA CERÀMICA GREGA COM A ELEMENT MOTIVADOR

Mª TERESA CASES, Mª CARMEN ARNAU, VICENTE FUENTES, ARACELI GARASA, OLGA GARGALLO,
LUCIA GUIRAO, INMACULADA PÉREZ, OSCAR SEGARRA

http://mestreacasa.gva.es/web/cases_mar1/ceramicagrega2

Resumen

La cultura clàssica afavoreix el tractament transversal de molts continguts educatius. En el present article serà la ceràmica grega la que ens servirà d'eix conductor per a desenvolupar i experimentar continguts multidisciplinars que tractaran diverses línies d'actuació: l'escola inclusiva, coeducativa i igualitària, el desenvolupament del currículum de diferents matèries, les tecnologies de la informació i de la comunicació i el plurilingüisme.

Paraules clau

Ceràmica grega, plurilingüisme, coeducació, currículum, escola inclusiva, mitologia.

Introducció

El treball cooperatiu i transversal que presentem a continuació és fruit d'una actitud reflexiva i del debat docent per aprofundir, mitjançant la ceràmica grega, en qüestions metodològiques, educatives de diversa índole i didàctiques.

El nostre objectiu era i és afavorir la reflexió, l'intercanvi d'idees i propostes, la construcció conjunta de continguts i la capacitat d'innovar tot introduint canvis en l'aula.

Per aquest motiu els docents que hem participat en aquest projecte provenim de matèries diverses: anglès, castellà, grec, llatí, valencià i tecnologia. Perquè creiem que la millor forma d'innovar en l'aula és aconseguir la cohesió i demostrar a l'alumnat que hi ha una interacció entre les diferents matèries del seu currículum.

Escola inclusiva, coeducativa i igualitària

Un dels nostres objectius ha estat donar una visió global de la importància cultural i històrica de la ceràmica grega perquè constitueix una important font d'informació per a reconstruir en certa mesura la vida dels grecs i és un bon punt de partida per a tractar aspectes relacionats amb la discriminació, la igualtat, l'educació i la tolerància.

Els materials generats al respecte comprenen dues modalitats de recusos diferents:

1- Creació de dos vídeos que ens acosten al món de la dona grega. Per a la realització d'aquest material hem utilitzat només imatges de la ceràmica grega i hem implicat l'alumnat per a dur a terme la part de narració i àudio.

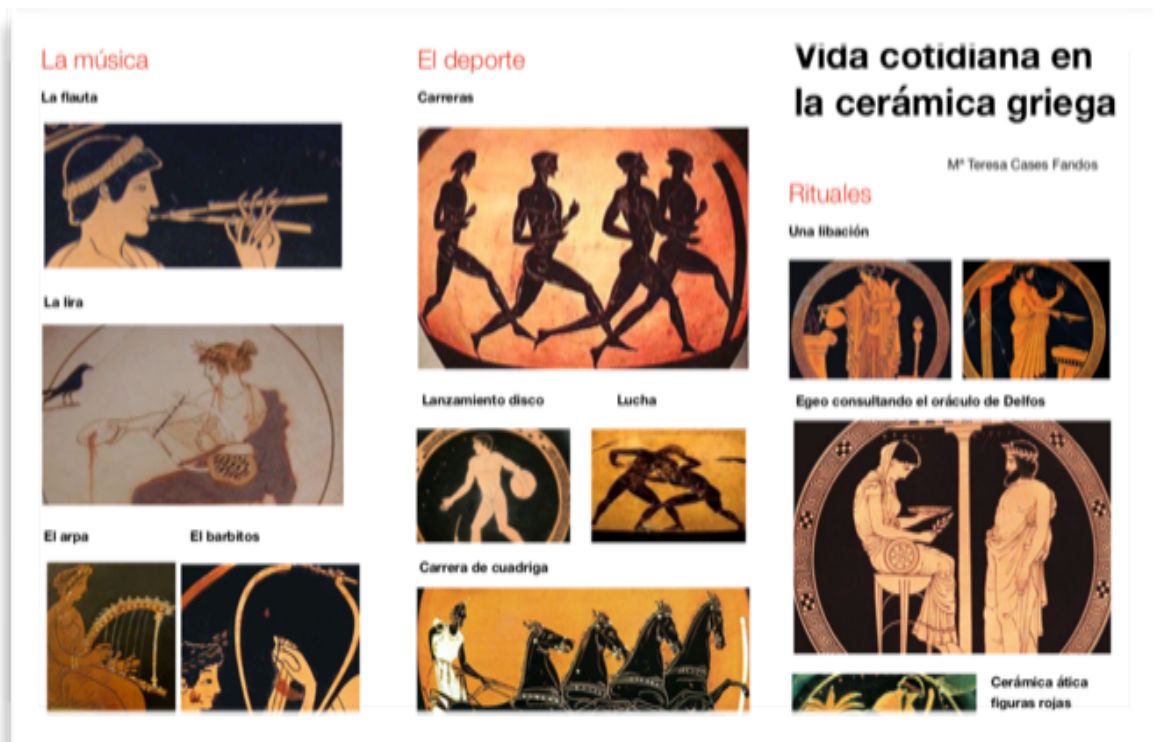

https://youtu.be/1JhqR_gHLYo

<https://youtu.be/zINurkqdYBU>

2- Elaboració d'un tríptic en PDF que, de manera visual, tracta aspectes diferents de la vida quotidiana a l'antiga Grècia.

http://mestreacasa.gva.es/c/document_library/get_file?folderId=500014325733&name=DLFE-1086756.pdf

El desenvolupament del currículum

L'objectiu fonamental que ens havíem proposat era ser capaços de planificar i desenvolupar materials curriculars multidisciplinars que despertaren en el nostre alumnat el gust per aprendre.

En primer lloc hem creat uns materials variats d'anglès, castellà, cultura clàssica, valencià i tecnologia on la ceràmica grega ha estat el fil conductor. Els materials els hem estructurat en els següents apartats:

- 1- Les formes de la ceràmica grega.
- 2- Cronologia i estils.
- 3- Decoració, els temes.
- 4- Decoració, les inscripcions.

Els recursos de cada apartat han sigut diversos perquè es puguen fer servir en el mateix nivell educatiu, en diverses matèries curriculars i que sempre aporten alguna novetat a l'alumnat.

Així hem creat tríptics, fullets, unitats didàctiques, vídeos informatius en castellà, valencià o anglès, processos temporals, etc:

La ceràmica grega Mª Teresa Cases

Actividades

1- Uneix per parelles segons el seu ús:

2- Veritat o fals

3- Observa els següents vasos i classifica el seu ús i forma:

2. Les formes de la ceràmica i el seu ús

La forma de la ceràmica estava vinculada a la seua funció. A continuació et presentem les més utilitzades:

1- Per a emmagatzemar líquids:

2- Per a transportar aigua:

3- Per a barrejar vi amb aigua:

Crater

4- Per a beure:

5- Per a abocar líquids:

6- Per a perfums i cosmètics:

Unitat didàctica 2

LAS FORMAS DE LA CERÁMICA GREGA

Ceràmica àtica, arcaica:

Ceràmica àtica, clàssica:

Ceràmica àtica fora àtica:

La decoració: els temes

La decoració: les inscripcions

La ceràmica grega.

Hi ha també un apartat importat on es poden trobar diferents models d'activitats: escrites, interactives, formularis, etc.:

Hem creat un espai al mestre@casa on es pot consultar i utilitzar tota la relació de recursos d'aquest apartat:

http://mestreacasa.gva.es/web/cases_mar1/ceramicagrega2continguts2

Tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)

Des del nostre punt de vista les noves tecnologies són una bona estratègia per aconseguir una millora educativa i un augment de la motivació de l'alumnat. D'una banda, faciliten molt

l'accés a la informació, a més a més són propícies per a un aprenentatge cooperatiu, així com per al desenvolupament de totes les competències.

Marqués Graells¹ fonamenta tres grans raons per utilitzar les TIC dins les aules: l'alfabetització digital de l'alumnat, la productivitat i la innovació en la metodologia docent.

Hi ha una gran quantitat d'eines disponibles, però no seran un recurs efectiu per a l'educació sinó estan enfocades com una tecnologia de l'aprenentatge i la comunicació (TAC), i aquest ha estat precisament el nostre plantejament a l'hora de desenvolupar-les.

Hem fet servir diverses plataformes per aprofitar al màxim els recursos que hi ha a l'abast del docent:

- A la plataforma <https://www.genial.ly> hem creat infografies, processos temporals, mapes interactius, àlbum de fotos, ...

- La plataforma mestre@casa l'hem utilitzada especialment per a crear l'espai web on estructurar i enllaçar tots els recursos però també per a formularis, galeria de fotos, ...
(http://mestreacasa.gva.es/web/cases_mar1/ceramicagrega2)

¹ Marqués Graells, P. (2012). Impacto de las TIC en educación: Funciones y limitaciones. Recuperado de <https://www.3ciencias.com/wp-content/uploads/2013/01/impacto-de-las-tic.pdf>

- La plataforma <https://www.canva.com> té moltes possibilitats i d'entre totes aquestes nosaltres hem apostat per un mapa mental perquè és un recurs que ens ofereix una clau mestra per aprofitar tot el potencial del cervell.

- Hem fet una xicoteta incursió a la realitat augmentada tot utilitzant la plataforma <https://www.zappar.com> i el generador de codi QR:

- També hem aprofitat totes les possibilitats que ofereix google: correu, drive, formularis, ...

Plurilingüisme

Com deia Charles Kowalski (2009) “learning a new language is like adding a new window to our house , looking out in a new direction, towards a new country or culture” (p.172). Així doncs, més enllà de l'ensenyament de diverses llengües, el plurilingüisme implica d'una banda, que totes les llengües comparteixen un mateix objectiu —el desenvolupament de la competència comunicativa dels parlants—, i d'una altra banda, comporta la utilització de diferents idiomes com a vehicle per a l'adquisició de nous coneixements.²

² Kowalski, Ch. (2009). A "new breed" of American?, en Todeva & Cenoz (Ed.), *The Multiple Realities of Multilingualis* (pp.171-190). Berlin: Walter de Gruyter.

Nosaltres hem intentat contribuir al plurilingüisme des de la ceràmica grega tot emprant el castellà, valencià, anglés o francès en els diferents recursos i materials didàctics i hem fet ús d'aquests a les aules.

Oedipus and the Sphinx

Èdipo y la Esfinge

Èdip i l'Esfinx

La Esfinge era un monstruo con rostro de mujer, pecho, patas y cola de león, y provisto de alas como un ave de rapia. Este terrible monstruo fue el castigo que Hera envió a Tebas por un crimen cometido en esa ciudad. La Esfinge se colocaba en un desfiladero a la entrada de la ciudad por el que debía pasar todo aquel que quisiera entrar; en cuanto veía que alguien se disponía a pasar por el estrecho, le obligaba a detenerse y con voz muy dulce le decía que si quería seguir tenía que resolver el siguiente enigma: «¿Cuál es el ser que sólo tiene una voz y anda con cuatro patas a la mañana; con dos al mediodía, y tres por la tarde?»

Èdipo y la Esfinge

Oedipus and the Sphinx

Laius, king of Thebes, was warned by an oracle that his son would slay him. Accordingly, when his wife, Jocasta, bore a son, he had the baby exposed (a form of infanticide) on Cithaeron. Tradition has it that his name, which means "Swollen-Foot," was a result of his feet having been pinned together. A shepherd took pity on the infant, who was adopted by King Polybus of Corinth and his wife and was brought up as their son. In early manhood Oedipus visited Delphi and upon learning that he was fated to kill his father and marry his mother, he resolved never to return to Corinth. Traveling toward Thebes, he encountered Laius, who provoked a quarrel in which Oedipus killed him. Continuing on his way, Oedipus found Thebes plagued by the Sphinx.

2

- La solució al teu enigma és l'HOME. És ell qui té una veu que parla, qui de nouvat camina de quatre grapes, d'adult camina sobre els seus dos peus, i ja en la seua vellesa necessita d'un bastó, la seua tercera pota, per a poder caminar.

L'Esfinx no podia creure el que acabava d'escoltar. La seua cara sempre impassible començava a reflectir l'horror. Un humà havia sigut capaç de desvetllar el seu enigma. Desesperada i sense poder acceptar la seua derrota, va perdre el control sobre si mateixa i es va llançar des de l'alt del congost.

Per fi la ciutat de Tebas havia sigut alliberada de la por i de l'horror. Una vegada més la intel·ligència havia guanyat per força i al terror. Èdip en compensació va ser coronat rei de Tebas. Semblava que ho tenia tot per a ser feliç, però ell, que tan ben havia desxifrat l'enigma de l'Esfinx, no coneixia el seu propi. Però això ja és una altra història.

Èdip i l'Esfinx

5

En aquest enllaç http://mestreacasa.gva.es/web/cases_mar1/ceramicagrega2continguts4 podeu consultar i utilitzar tot el material didàctic que hem elaborat, però ens agradaria en aquest article presentar-vos un recurs creat per a l'apartat de "Decoració: els temes": és un relat, tipus conte, sobre Èdip i l'Esfinx, on la història comença en anglés, segueix en castellà i acaba en valencià, d'aquesta maneraensem que l'alumnat es submergirà en la lectura i no s'adonà del canvi de registre lingüístic.

Conclusió

La ceràmica grega ens ha permés treballar els continguts educatius d'una manera transversal, lúdica i cooperativa. Incorporar la cultura clàssica al catàleg de recursos per aprendre i treballar la transversalitat ens donarà un gran ventall de possibilitats i beneficis.